

Historier fra en Kirkeplads.

Af Cand. Theol. Jakob Hjørnholm

Denne artikel er blevet til på baggrund af en uges ophold i Mariatjenesten i december måned. Overskriften spiller naturligvis på Lars Engels docu-soap, men da der allerede er skrevet meget om denne socialpornografiske serie, vil jeg nøjes med et par bemærkninger om den til afslutning på denne artikel.

I stedet vil jeg starte et helt andet sted, nemlig i Indien, hvor samfundsforholdene virker middelalderlige, og fra et vestligt standpunkt groteske.

Den kasteløse

I det indiske samfund har man en skarp klassesdeling af folk. Folk er inddelt i 4 kaster, som danner en samfundspyramide, og under kastefolkene er de kasteløse, som ingen rettigheder har overhovedet. Inden for hver kaste er der et sæt af normer, man skal leve op til, for at have et vellykket liv. En af de måder et kastemenneske kan få et sådant liv på, er ved at undgå at komme i kontakt med en kasteløs. Han gør alt for at ignorere den kasteløse. Hvis han kommer til at berøre en kasteløs, skal han øjeblikkelig kontakte en præst og få udført nogle renselsesritualer, for han har været i kontakt med de urene.

De kasteløse bor i de mest usle områder af byen, og mange har ikke tag over hovedet, og må sove på gaden. Kastemennesket nærmer sig aldrig de kasteløses bydel, og vil føle sig besmittet, hvis han gjorde. Der er en udbredt prostitution blandt de kasteløse. Det er et af de meget få undtagelser, hvor kastemennesket kommer i nærkontakt med den kasteløse.

Holdningen er, at det er den kasteløses egen skyld, at han er kasteløs, da det skyldes gerninger fra tidligere eksistenser, at han er endt, hvor han er endt. Han ligger, som han har redt.

Den kasteløse lever et hårdt liv. Han har aldrig en krone på lommen og er henvist til tiggeri, og de mest ydmygende former for arbejde. Et arbejde som i kastemenneskets verden kun er med til at gøre de kasteløse endnu mere urene. Den kasteløse er konstant i aktivitet for at skaffe til dagen og vejen, og holder egentligt aldrig fri.

Den kasteløse ville egentligt gerne knytte venskaber til kastemennesket, men magter det ikke, da den kasteløses normer er radikalt anderledes end kastemenneskets, og derfor har de ikke noget fælles grundlag at kunne mødes på, først og fremmest fordi kastemennesket slet ikke ønsker denne kontakt, men ønsker at komme videre så hurtigt som muligt, hvis en kasteløs bliver for nærgående overfor ham..

Politi og myndigheder behandler den kasteløse på den hårdest og mest hensynsløse måde. Politiet ser ikke den kasteløse som et medmenneske, men som en potentiel kriminel eller på anden måde underlødige.

Vi som danskere kan alle blive enige om, at det er forfærdeligt, at den kasteløse bliver behandlet på denne måde i Indien. Men hvis vi vælger at kigge indad i stedet for udad, så behandler vi som

samfund hverdagsmenigheden på Maria Kirkeplads på samme måde som kastemennesket i Indien behandler den kasteløse.

Der er naturligvis nogle forskelle, da man ikke uden videre kan overføre en fremmed kultur på en anden. Vi samfundsborgere/kastemennesker skal ikke udføre religiøse ritualer, hvis vi kommer i berøring med den kasteløse, men langt de fleste sørger alligevel for at komme til at vaske hænder, hvis man har givet hånd til en kasteløs. Vi siger heller ikke at deres situation skyldes gerninger i et tidligere liv, men siger at det skyldes gerninger i dette, men afvisningen er den samme. De ligger, som de har ret.

En meget vigtig forskel er, at det der foregår inde i Maria Kirke ville være fuldstændigt utænkeligt i det indiske samfund. At kastemennesket viser kærlighed overfor den kasteløse og viser at det gerne vil have med den kasteløse at gøre ville aldrig forekomme i Indien, men det forekommer gudskelov i Maria Kirke.

Det foregående er den grundstemning, der er omkring Maria Kirkeplads. Men hvordan udmøntes denne grundstemning så i praksis?

Mødet med Maria Kirkeplads.

Det første der møder en, når man træder ind på Maria Kirkeplads er et stort grimt trådhegn, som med rette er blevet kaldt "Skammens mur". Den adskiller de kasteløse fra samfundsborgere ved at sætte en klart fysisk skel mellem dem og os. I det indiske samfund er det en mere usynlig grænse, der går mellem den kasteløse og kastemennesket, men på Maria Kirkeplads er det et alt for tydeligt skel, der er sat mellem dem og os. Man kan kun undres over, at vi som samfund tillader nogle tiltag, som ikke engang det forkastelige indiske kastesystem ville tillade.

Kriminalisering.

Det første jeg opdagede var, at man havde kriminaliseret en gruppe mennesker for deres blotte tilstedeværelse. Gruppen er såmænd kriminaliseret nok i forvejen, da det for langt størstedelen drejer sig om narkomaner, som netop ved at være narkomaner er kriminelle, da det ikke er tilladt af købe, sælge, besidde eller indtage stoffer, og disse lovovertrædelser begår de dagligt. Derudover har de også et meget stort privatforbrug, som er svært at finansiere, med mindre man har en toppost i det danske erhvervsliv, og det har de færreste narkomaner. Man har altså så fra politisk side valgt at kriminalisere denne gruppe mennesker yderligere ved at forbyde dem at stå stille på gaderne bag Hovedbanegården. Hvis de er i bevægelse slipper de med en advarsel, men hvis de skulle formaste sig til at stå stille i nogle minutter så falder hammeren. Selvfølgelig er det at være til stede som den man er, er blevet kriminelt på Istedgade og omegn. Resultatet er, at dem der holder til på disse gader får den ene bøde efter den anden, som de ikke er i stand til at betale, og det betyder, at de, når de har fået tilstrækkeligt med bøder skal i fængsel for at afsone selvsamme bøder. Vores fængsler bliver altså fyldt med folk, som bliver straffet for at "stå stille", i såvel fysisk som i overført betydning! Samtidig hører man, at retsvæsenet beklager sig over, at der ikke er fængselspladser nok, og at der går uforholdsmæssig lang tid fra en domsafsigelse, til den dømte kommer til at afsone.

Politiets metode til håndhævelse af forbudet..

Men hvordan forvaltes så dette forbud mod at være til stede så? Man har udstyret politiet med nogle blå tilstedeværelses-forbuds-busser, som ruller rundt i de omtalte gader. Når de så med deres kender-blik skuer en person som står stille, ruller de bussen hen i nærheden af vedkommende, tænder lyset, åbner døren, og vifter overlegent med hånden for at få den stillestående i bevægelse hen imod bussen, hvorefter den tidligere stillestående får sin bøde.

Der er en klar attitudeforskel på den måde politiet henvender sig til den kasteløse på, i forhold til, hvordan de henvender sig til den almindelige samfundsborger. Den respekt som samfundsborgeren for det meste møder fra politiets side er fuldstændig sat ud af kraft blandt de kasteløse på Maria Kirkeplads. Selvfølgelig taler den kasteløse ikke altid pænt til politiet, men politiet bør holde sig for gode til at give igen, i den grad, som de gør. Det er uprofessionelt af politiet.

Lars Engels.

Hvad var det så Lars Engels gjorde? Han filmede Maria Kirkes hverdagsmenighed, når de var blevet taget med hånden i kagedåsen. Den der selv er blevet stoppet for at køre for stærkt i bil eller uden lys på cyklen ved hvor ubehageligt det er, og det er nok en situation, som man nødtigt ville have foreviget på film. Men vi samfundsborgere har det overskud, der skal til for at sige nej til film, men det overskud har Maria Kirkes menighed ikke. Den kasteløse er i en totalt desperat situation, når han bliver taget af politiet. Hvor meget ved de?, Beholder de mig, eller kommer jeg ud igen?, Hvor får jeg nu penge fra? Opdager de andre ting, jeg har gjort?, Finder de mine stoffer? Og hvis de gør det, hvor skaffer jeg så nogle nye? Alle disse tanker flyver gennem hovedet på dem. Disse mennesker er ikke i stand til at give et troværdigt ”ja” til at blive filmet.

Det er uværdigt, at Lars Engels vælger at filme mennesker, der i mere end een forstand, er fanget med bukserne nede.

De danske kasteløse.

Det er for mig ubegribeligt, at vi i Danmark tillader en klasse af kasteløse mennesker på bunden af vores samfund. En af Danmarks motivationer til at stoppe bistanden til Indien er, at vi siger at landet er rigt, og at de selv kan klare sig, hvis de fordeler midlerne ordentligt. Underforstået: De skal afskaffe kastesystemet, og hjælpe de kasteløse. Mens vi med den ene hånd siger således, handler vi ligesom det indiske samfund med den anden. Vores begrundelse er ikke religiøst sanktioneret, som den er i Indien, men hos os er det etisk/moralsk motiveret. Det skyldes ikke synder begået i forrige liv, men i dette. Og fordi de danske kasteløse har syndet mod vores samfund i dette liv, behandler vi dem præcist lige så uværdigt som inderne behandler de kasteløse. Moralen i dette er åbenlyst dobbelt.

Vi tillader at de kasteløse i Danmark udsættes for den ene ydmygelse efter den anden. Vi tillader at de får frataget alle kastemenneskernes privilegier

Vel er de ikke Guds bedste børn, men de har dog krav på de samme rettigheder som det danske kasteskæbne. Det bør være det, der adskiller de danske kastesløse fra de indiske. I Indien tages det, at de ikke er Guds bedste børn for pålydende, og retfærdiggør dermed den behandling de udsættes for. I et kristent land som Danmark burde vi holde os for gode til at gøre det samme. I Indien er kasteskæbnet den svages bespytter, her burde vi være den svages beskytter.